

CvB stukken voor agenda Universiteitsraad

Verz 2315
Universiteit




Overlegvergadering d.d. : 29 juni 2016
Commissievergadering : FPB 8 juni 2016

Agendapunt : Jaarrekening 2015 Holding Technopolis Twente B.V.
Bijgevoegde stukken : Jaarrekening 2015 HTT

Betrokken concerndirectie: FEZ

Secretaris: van Keulen

Portefeuillehouder: Bult

paraaf: 
paraaf: 
paraaf: 

1. Status agendapunt:

Rol URaad:

- Ter informatie

2. Eerder behandeld in:

Naam gremium:

Datum behandeling:

Naam agendapunt:

Conclusie toen:

3. Toelichting/samenvatting:

De beoordeling van HTT is uitgevoerd door KPMG Accountants en KPMG heeft een beoordelingsverklaring verstrekt. Conform de gebruikelijke strekking van deze verklaring heeft KPMG opgenomen dat hen niets is gebleken op basis waarvan zij zouden moeten concluderen dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van HTT per 31.12.2015 en van het resultaat over 2015.

4. (Voorgenomen) besluit CvB:

Gezien

Gehoord

Overwegende

Besluit het CvB

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders het jaarverslag 2015 vast te stellen -conform het voorstel van de directie van Holding Technopolis Twente B.V.

GRIFFIE URaad: (door griffie UR in te vullen)

Eerder in URaad aan de orde geweest?

- Nee.

- Ja, op

Conclusie toen:

Nadere toelichting: (Voor als presidium/griffier vindt dat één van bovengenoemde punten nadere toelichting behoeft)

.....
.....

Holding Technopolis Twente B.V.
gevestigd te Enschede

**Rapport inzake de
Jaarrekening 2015**



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Parasol voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Inhoudsopgave

	Pagina
1. JAARSTUKKEN	
Geconsolideerde jaarrekening	
1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015	2
1.2 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015	4
1.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening	5
1.4 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015	20
1.5 Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015	33
2. Enkelvoudige jaarrekening	
2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015	41
2.2 Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015	43
2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening	44
2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015	45
2.5 Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015	53
3. Overige gegevens	56

Bijlagen



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

1. JAARSTUKKEN

Geconsolideerde jaarrekening



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'J' or similar character.

1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(vóór resultaatbestemming)

		31-12-2015		31-12-2014	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1		11.028.434		11.970.230
Financiële vaste activa					
Overige deelnemingen	2	2.529.388		1.587.664	
Vorderingen op overige deelnemingen	3	282.773		214.850	
Overige vorderingen	4	1.555.812		1.481.038	
			4.367.973		3.283.552
Vlottende activa					
Voorraden					
Grond- en hulpstoffen	5		11.482		11.849
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	6	248.819		886.609	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7	815.643		70.532	
Overige vorderingen en overlopende activa	8	171.624		237.685	
			1.236.086		1.194.826
Liquide middelen	9		7.745.590		8.817.661
			24.389.565		25.278.118



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(gedeeltelijk) bevestigend heeft.
Proef voor identiteitscontrole
KPMG Accountants N.V.

		31-12-2015		31-12-2014	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Groepsvermogen	10				
Eigen vermogen					
Minderheidsbelang derden in groepsvermogen		8.697.552		2.930.264	
		-206.040		-169.501	
			8.491.512		2.760.763
Voorzieningen	11		288.591		103.000
Langlopende schulden	12		5.013.741		4.591.267
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	13	175.000		175.000	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	14	249.796		466.078	
Schulden aan groepsmaatschappijen	15	546.015		7.216.017	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	16	22.011		29.624	
Onderhanden projecten	17	494.272		713.166	
Overige schulden en overlopende passiva	18	9.108.627		9.223.203	
			10.595.721		17.823.088
			<u>24.389.565</u>		<u>25.278.118</u>

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

3

(nodel) betrekking heeft.
Paraf voor identiteitscontrole
KPMG Accountants

1.2 Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015

	2015	2014
	€	€
Som der bedrijfsopbrengsten	19 7.397.961	6.146.487
Kosten van grond- en hulpstoffen	20 118.364	133.595
Personeelskosten	21 1.114.123	1.128.624
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa en bijzondere waardeverminderingen	22 584.635	5.468.874
Huisvestingskosten	23 3.402.453	3.165.336
Algemene kosten	24 1.648.847	1.422.535
Som der bedrijfslasten	6.868.422	11.318.964
Bedrijfsresultaat	529.539	-5.172.477
Financiële baten en lasten	25 -634.244	-759.749
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	-104.705	-5.932.226
Belastingen	-	-
	-104.705	-5.932.226
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	26 -9.430	48.456
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	-114.135	-5.883.770
Resultaat minderheidsbelang derden	27 312.075	364.709
Netto resultaat na belastingen	197.940	-5.519.061



KPMG Audit
Document waarop ons rapport is

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor de auditmedewerker
KPMG Accountants

1.3

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

- De jaarrekening is opgesteld op basis van de Richtlijnen van de Raad voor Jaarverslaggeving en de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.
- De grondslagen worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling en zijn, tenzij anders vermeld, gebaseerd op historische kosten en vermeld in Euro's. De activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.
- Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.
- Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.
- Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, alleen daar waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. Het betreft de volgende herrubricering: een post onderling nog te betalen bedragen uit overlopende activa naar groepsmaatschappijen onder passiva voor een bedrag van € 43.743. Voor een nadere toelichting wordt hier ook verwezen naar de paragraaf Stelselwijziging. De in dit rapport ter vergelijking opgenomen cijfers over 2014 zijn ontleend aan het rapport van Holding Technopolis Twente B.V. zoals opgesteld d.d. 28 juni 2015. De algemene vergadering heeft de jaarrekening 2014 op 2 september 2015 vastgesteld. Het nettoresultaat na belastingen over het boekjaar 2014 bedroeg € -5.519.061.

Oprichting

Blijkens de akte d.d. 29 april 1985 werd de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

Holding Technopolis Twente B.V. per genoemde datum opgericht. Op 17 mei 2013 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden. Holding Technopolis Twente B.V. is gevestigd te Enschede, Drienerlolaan 5, 7522NB.

Activiteiten

De activiteiten van de vennootschap bestaan voornamelijk uit het deelnemen in, voeren van beheer over, verlenen van diensten aan en het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

- In de geconsolideerde jaarrekening van Holding Technopolis Twente B.V. zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van Holding Technopolis Twente B.V.

- De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

- De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

- De cijfers van Holding Technopolis Twente B.V. zijn integraal geconsolideerd in de jaarrekening van de rechtspersoon Universiteit Twente te Enschede. In de integrale consolidatie van de jaarrekening van Holding Technopolis Twente B.V. te Enschede zijn de volgende maatschappijen opgenomen:

- Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.
- Congres- en StudieCentrum Twente B.V.
- ITC International Hotel B.V.
- De HogeKamp B.V.
- Center for Medical Imaging Twente B.V.
- United Twente Innovation B.V.
- High Tech Factory B.V. met een belang in:
 - * High Tech Fund B.V.
 - * High Tech Facilities B.V.
- UT International Ventures Holding B.V. met een belang in:
 - * UTIVH-MN Holding B.V.
 - * UTIVH-AD Holding B.V.
 - * UTIVH-VC Holding B.V.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(naar de) betrekking heeft.
Persoon voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

- * UT International Ventures B.V. met een belang in:
- * PA Imaging Holding B.V. (tot en met 22 december 2015) met een belang in:
- ** PA Imaging R&D B.V.

Al deze deelnemingen zijn gevestigd te Enschede.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening 2015 van Holding Technopolis Twente B.V. heeft betrekking op het boekjaar 2015 dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2015.

Stelselwijziging

In 2015 heeft zich in Holding Technopolis Twente B.V. enkelvoudig geen stelselwijziging voorgedaan. Geconsolideerd in Holding Technopolis Twente B.V. zijn (bij High Tech Factory B.V.) op basis van voortschrijdend inzicht de gebruikersovereenkomsten met betrekking tot de apparatuur gekwalificeerd als financial leaseovereenkomsten. In de oude situatie van operational lease was sprake van materiele vaste activa ter hoogte van € 781.665, dat nu is verwerkt als financiële vaste activa voor hetzelfde bedrag. De ontvangen gebruikersvergoedingen ad € 111.680, die als netto omzet in de oude situatie in de winst en verliesrekening waren verwerkt zijn voor het zelfde bedrag onder de financiële vaste activa als ontvangen leasevergoeding opgenomen. De afschrijvingskosten materiele vaste activa ad € 111.680 in de oude situatie zijn in de nieuwe situatie niet meer van toepassing. Per saldo is het effect van de stelselwijziging op het vermogen en resultaat nihil.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen, aangetrokken leningen en overige financiële verplichtingen. De vennootschap maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Gebruik van schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van jaarrekeningen vormt de leiding van de rechtspersoon zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van deze schattingen worden opgenomen in de periode van herziening en toekomstige perioden.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.



Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

De kostprijs van de genoemde activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen en -terreinen: 1,67 - 6,67.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 6,67 - 33,33.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd voorzieningen.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de holding gehanteerd.

Resultaten op transacties waarbij transacties van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen onderling hebben plaatsgevonden worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogensmethode negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Holding Technopolis Twente B.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen wordt een voorziening getroffen. De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de aanschafwaarde.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto vermogenswaarde maar niet lager dan nihil.

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Andere deelnemingen (nettovermogenswaarde)

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. De nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Holding Technopolis Twente B.V.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Indien waardering tegen nettovermogenswaarde niet kan plaatsvinden doordat de hiervoor benodigde informatie niet kan worden verkregen, wordt de deelneming gewaardeerd volgens het zichtbaar eigen vermogen.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Indien de deelnemende rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die volgens op de vermogensmutatiemethode wordt gewaardeerd, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht naar rato van het relatieve belang dat derden hebben in de deelnemingen verwerkt (proportionele resultaatsbepaling). Een verlies dat voortvloeit uit de overdracht van vlottende activa of een bijzondere waardevermindering van vaste activa wordt wel volledig verwerkt. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Een aandeel in de winst van de deelneming in latere jaren wordt pas verwerkt als en voor zover het cumulatieve niet verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair gevormd ten laste van langlopende vorderingen op de deelneming die feitelijk moeten worden gezien als een onderdeel van de netto-investering, en wordt voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Andere deelnemingen (kostprijs)



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde. Indien sprake is van een stellig voornemen tot afstoting vindt waardering plaats tegen de eventuele lagere verwachte verkoopwaarde. Indien een rechtspersoon een actief of een passief overdraagt aan een deelneming die wordt gewaardeerd op verkrijgingsprijs of actuele waarde, wordt de winst of het verlies voortvloeiend uit deze overdracht direct en volledig in de geconsolideerde winst- en verliesrekening verwerkt, tenzij de winst op de overdracht in wezen niet is gerealiseerd.

Overige vorderingen

De overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Dividenden van deelnemingen die worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, worden verantwoord als opbrengst uit deelnemingen (onder financiële baten in de periode waarin dividenden betaalbaar worden gesteld).

Bijzondere waardevermindering

De rechtspersoon beoordeelt jaarlijks op balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Met bijzondere waardeverminderingen van vaste activa wordt rekening gehouden indien:

- a) gedurende de verslagperiode er duidelijke aanwijzingen zijn dat de reële waarde van een actief beduidend meer is gedaald dan verwacht zou mogen worden op basis van het verstrijken van de tijd of normaal gebruik;
- b) belangrijke veranderingen met een nadelig effect op de rechtspersoon zich in de verslagperiode hebben voorgedaan of zich in de nabije toekomst zullen voordoen op het terrein van techniek, markt, economie of wettelijke verplichtingen in de omgeving waarin de rechtspersoon actief is dan wel in de markt waaraan een actief dienstbaar is;
- c) marktrentes of andere marktrentabiliteitsniveaus op investeringen de afgelopen periode zijn gestegen en naar verwachting de disconteringsvoet en daarmee in belangrijke mate de realiseerbare waarde beïnvloeden; of
- d) de boekwaarde van de netto activa van de rechtspersoon hoger is dan de reële waarde ervan.

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

Inzake betrekking heeft.
Prijnt voor de administratie van
KPMG Accountants N.V.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardevermindingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonderer waardevermindering voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardevermindingsverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode, tenzij het eerdere bijzonder waardevermindingsverlies was veroorzaakt door een specifieke externe gebeurtenis van buitengewone aard die naar verwachting niet opnieuw zal plaatsvinden, en er sprake is van opvolgende externe gebeurtenissen die het effect van de eerdere gebeurtenis weer omkeren.

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere

waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen en beleggingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo.

Voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden naar verwachting zullen opbrengen.

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Onderhanden projecten

De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening als last verwerkt.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum. Onder project-opbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Van aandeelhouders opgevraagde stortingen

De vorderingen wegens van aandeelhouders opgevraagde stortingen worden opgenomen tegen de nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden financiële instrumenten gepresenteerd, die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrument; de juridische vorm speelt hierbij geen rol.

Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal is geheel volgestort.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) berekend heeft.
Plaats van identificatiedatum
KPMG Accountants & Adviseurs

Agioreserve

De agioreserve is ontstaan doordat, bij de uitgifte van aandelen, door de aandeelhouders meer waarde is ingebracht, dan de nominale waarde van de aandelen.

Algemene reserve

Overige reserves zijn alle reserves, anders dan de wettelijke reserves en de statutaire reserves. Overige reserves zijn vrij uitkeerbaar aan de aandeelhouders.

Onverdeeld resultaat

Onverdeeld resultaat bestaat uit het deel van het resultaat, dat nog niet is uitgekeerd of aan andere reserves is toegevoegd.

Minderheidsbelang derden in groepsvermogen

Het aandeel derden in groepsvermogen wordt gewaardeerd op het aandeel derden in de nettovermogenswaarde, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de onderneming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;

- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en

- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de beste schatting van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Overige voorzieningen

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

Voorziening deelnemingen

De voorziening deelnemingen is gevormd voor het bedrag van de te verwachten betalingen voor rekening van de vennootschap ten behoeve van deelnemingen. Zie de grondslagen onder het hoofdstuk Financiële vaste activa.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Financial lease

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waardes worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de leaseovereenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject. De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object. De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identiteitscontrole
KPMG Accountants N.V.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De onderneming rekent de opbrengsten van verkopen tot de netto-omzet wanneer alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de goederen zijn overgedragen aan de koper en er redelijke zekerheid bestaat dat de verkoopprijs inbaar is.

Opbrengstverantwoording.

Opbrengsten uit dienstverlening worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Netto omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit verkoop en levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en bonussen en van over de omzet geheven belastingen.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Verkoop van goederen

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.



KPMG Audit
Document waarnaar rapport d.d.

26 APR. 2016

mede te tekenen heeft.
Periode voor de balansdag, te tekenen
KPMG Accountants N.V.

Diensten

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Onderhanden projecten

Indien het resultaat van een onderhanden project op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden de projectopbrengsten en projectkosten uit hoofde van het onderhanden project als opbrengsten en kosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum. Verwachte verliezen op het onderhanden project worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening als last verwerkt. Zie de grondslagen onder het hoofd Onderhanden projecten.

Som der bedrijfsopbrengsten

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet, de wijziging in het onderhanden werk en de overige bedrijfsopbrengsten.

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet, de wijziging in het onderhanden werk, in de voorraad gereed product en goederen in bewerking, de geactiveerde productie ten behoeve van het eigen bedrijf, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen en de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten.

Afschrijvingen

Bedrijfsgebouwen en -terreinen

De afschrijvingen op bedrijfsgebouwen en overige materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Andere vaste bedrijfsmiddelen

De afschrijving op andere vaste bedrijfsmiddelen wordt berekend op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

KPMG Audit
Document waarin ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen. Boekwinsten en -verliezen bij realisatie van niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare activa worden onder de buitengewone baten en lasten verantwoord.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Kosten uitbestede werk en andere externe kosten
Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

De te verwerken pensioenlast voor de overige pensioenaanspraken is gelijk aan de over de periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Som der financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten:

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belastingen over de resultaten omvatten zowel de op korte termijn te verrekenen belastingen als de latente belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten en niet-afrekbare kosten. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingen die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie.

Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaat deelnemingen

Van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid wordt als resultaat opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Holding Technopolis Twente B.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder het resultaat overige deelnemingen.

Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet-gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwerkingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de onderneming.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep.

Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet-gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport is d

28 APR. 2016

(mede) bevestigd door:
Paraf voor de afstoting van de
KPMG Accountants, n.v.

1.4 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015

Activa

1 Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen €	Andere vaste bedrijfs- middelen €	Totaal €
Stand per 1 januari 2015			
Aanschafwaarde	24.434.309	5.109.199	29.543.508
Cumulatieve afschrijvingen	-13.391.451	-4.181.827	-17.573.278
Boekwaarde per 1 januari 2015	11.042.858	927.372	11.970.230
Mutaties			
Investeringen	119.522	150.609	270.131
Afschrijvingen	-998.881	-306.726	-1.305.607
Desinvesteringen aanschafwaarde	-3.338.074	242.514	-3.095.560
Desinvesteringen cumulatieve af- schrijvingen	2.841.100	348.140	3.189.240
Saldo mutaties	-1.376.333	434.537	-941.796
Stand per 31 december 2015			
Aanschafwaarde	21.215.757	5.502.322	26.718.079
Cumulatieve afschrijvingen	-11.549.232	-4.140.413	-15.689.645
Boekwaarde per 31 december 2015	9.666.525	1.361.909	11.028.434
Afschrijvingspercentages	1,67 tot 6,67	6,67 tot 33,33	

In verband met wijzigingen in de Nederlandse wetgeving op de vennootschapsbelasting is eind 2015 besloten gebouw Citadel tegen boekwaarde over te dragen van TTOG aan Universiteit Twente.



KPMG Audit
Document waaraan ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Financiële vaste activa
2 Overige deelnemingen

	Balanspost 1 jan. 2015	Mutaties 2015	Resultaat 2015	Balanspost 31 dec. 2015
	€	€	€	€
Overige deelnemingen (UTIVH B.V.)				
20% Aerotech Development B.V. Nijmegen	1	-	-	1
35% MicroNext Holding B.V. te Zutphen	50.433	-	-2.318	48.115
36% Ostendum Holding B.V. te Enschede	1	-	-	1
49% PA Imaging Holding B.V. te Enschede	-	-	-	1
27% U-Needle Holding B.V. te Enschede	1	-	11.247	11.248
10% VyCAP B.V. te Deventer	1	-	-	1
	50.437	-	8.929	59.367
Deelnemingen HTT-enkelvoudig*	1.537.227	951.154	-18.359	2.470.022
Totaal	1.587.664	951.154	-9.430	2.529.389

* Voor nadere toelichting op deelnemingen HTT wordt verwezen naar de enkelvoudige jaarrekening.

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
3 Vorderingen op overige deelnemingen		
U-Needle Holding B.V.	206.860	196.076
VyCAP B.V.	19.196	17.774
Sensor Imprint Technology B.V.	-	1.000
Ostendum Holding B.V.	56.717	-
	282.773	214.850



KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

U-Needle Holding B.V.

De leningovereenkomst met U-Needle Holding B.V. is getekend op 2 april 2009. De rentevergoeding bedraagt 5,5% op jaarbasis. De hoofdsom van de lening per 1 januari 2012 bedroeg € 166.981.

Aan UT International Ventures Holding B.V. is een optierecht toegekend tot het nemen van aandelen B in het kapitaal van U-Needle Holding B.V. tot ten hoogste een zodanig aantal aandelen als waarvan de totale nominale waarde overeenkomt met het opeisbare bedrag van de hoofdsom van de geldlening of het restant daarvan en indien de onmiddellijke opeisbaarheid van de geldlening tussen UT International Ventures Holding B.V. en U-Needle Holding B.V. haar grond vindt in hetgeen is bepaald in de akte van geldlening in artikel 4 lid 2 (onmiddellijke opeisbaarheid van de geldlening indien de andere aandeelhouders te weinig betrokkenheid tonen).

VyCAP B.V.

De achtergestelde lening aan VyCAP B.V. is verstrekt op 1 maart 2012. De rentevergoeding bedraagt 8% per jaar. De hoofdsom van de lening bedraagt € 14.285,71. Betaling van de rente wordt opgeschort als er schulden zijn aan kredietinstellingen of met schriftelijke goedkeuring van de kredietverstrekker. Aflossing moet plaatsvinden in zodanige bedragen als de kasstroom toelaat en zolang er geen schulden zijn aan kredietinstellingen.

Sensor Imprint Technology B.V.

De lening aan Sensor Imprint Technology B.V. is verstrekt op 4 april 2013. De renteloze lening wordt niet meer terugbetaald en is daarom afgewaardeerd naar nihil in 2015.

	2015	2014
	€	€
Ostendum Holding B.V.		
Boekwaarde per 1 januari	-	578.150
Verstrekking in boekjaar	56.717	52.033
Waardeverminderingen	-	-630.183
Boekwaarde per 31 december	<u>56.717</u>	<u>-</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

De leningovereenkomst met Ostendum Holding B.V is getekend op 31 maart 2009. De rentevergoeding bedraagt 9% op jaarbasis. Betaling van de rente wordt opgeschort met schriftelijke goedkeuring van de kredietverstrekker of als er schulden zijn aan kredietinstellingen. Aflossing moet plaatsvinden in zodanige bedragen als de kasstroom toelaat en zolang er geen schulden zijn aan kredietinstellingen. Op 20 augustus 2009 is aan UT International Ventures Holding optierecht toegekend tot het nemen van aandelen A in het kapitaal van Ostendum Holding B.V. tot ten hoogste een zodanig aantal aandelen als waarvan de totale nominale waarde overeenkomt met het opeisbare bedrag van de hoofdsom van lening of het restant daarvan en indien de onmiddellijke opeisbaarheid van de geldlening tussen UT International Ventures Holding B.V. en Ostendum Holding B.V. haar grond vindt in hetgeen is bepaald in de akte van geldlening in artikel 4 lid 2 (onmiddellijke opeisbaarheid van de geldlening indien de andere aandeelhouders te weinig betrokkenheid tonen). De lening is in 2014 afgewaardeerd naar nihil omdat naar verwachting de vordering niet terugbetaald zal worden.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
4 Overige vorderingen		
Fondsproducten Proof of Concept	1.374.889	536.619
PsychotherapieCentrum Twente B.V.	-	9.555
WMC Holding B.V.	5.000	5.000
Lease contracten	175.923	929.864
	<u>1.555.812</u>	<u>1.481.038</u>

De leningduur bij Proof of Concept bedraagt 8 jaar en de rente over de uitstaande leningen is 11%. Aflossing vindt plaats na vijf jaar, in de jaren zes, zeven en acht. Als zekerheid is een pand- en hypotheekrecht gesteld. Op 31 december 2015 is verstrekt aan leningen een bedrag van M€ 1,305 en de rentevordering daarop is € 69.889.

De lening aan PsychotherapieCentrum Twente B.V. is verstrekt op 1 mei 2011. De rentevergoeding bedraagt 4% op jaarbasis. Aflossing vindt plaats in de jaren 2012 t/m 2015 met € 19.555 per jaar. In 2014 is € 10.000 extra afgelost bovenop de reguliere termijn van € 19.555 per jaar. In 2015 is ook het restant op reguliere wijze ingelost en derhalve nihil geworden.

De achtergestelde lening aan WMC Holding B.V. is verstrekt op 6 april 2011. De rentevergoeding bedraagt 6% op jaarbasis. De hoofdsom wordt afgelost eerst vanaf 31 december 2014 mits economisch haalbaar. Rentebetalingen zijn wel ontvangen in 2015; een aflossingstermijn nog niet.

Van een deel van de vorderingen uit hoofde van leasecontracten is het onzeker of de leasetermijnen volledig zullen worden terugbetaald. Daarom is de vordering in 2014 met € 227.306 afgewaardeerd. Dit betreft een bijzondere waardevermindering.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants N.V.

Vlottende activa

Vorraden

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
5 Grond- en hulpstoffen		
Grondstoffen	4.463	4.783
Hulpstoffen	7.019	7.066
	<u>11.482</u>	<u>11.849</u>

Vorderingen

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
6 Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	<u>248.819</u>	<u>886.609</u>
7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	815.643	67.833
Pensioenen	-	2.699
	<u>815.643</u>	<u>70.532</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(reede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatie doelen
KPMG Accountants N.V.

8 Overige vorderingen en overlopende activa

Vooruitbetaald op activa (Hogekamp)	-	142.854
Te ontvangen bedragen	127.017	59.555
Vooruitbetaalde bedragen	39.780	24.131
Te ontvangen rente	4.827	11.145
	<u>171.624</u>	<u>237.685</u>

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een resterende looptijd van minder dan twaalf maanden.

9 Liquide middelen

Depositorrekeningen	5.431.237	5.671.060
Huisbankier	2.207.325	2.713.195
Overige banken	100.259	429.487
Kas	6.769	3.919
	<u>7.745.590</u>	<u>8.817.661</u>

De liquide middelen zijn vrij opneembaar met een looptijd van minder dan twaalf maanden.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft
Prijzen voor de periode van de balans
KPMG Accountants

Passiva

10 Groepsvermogen

Voor een nadere toelichting van het eigen vermogen wordt verwezen naar de specificatie in de enkelvoudige jaarrekening.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
Minderheidsbelang derden in groepsvermogen		
PA Imaging Holding B.V.	-	-207.333
UTIV Holding B.V.	-206.040	37.832
	<u>-206.040</u>	<u>-169.501</u>

	<u>Balanspost 1</u>	<u>Mutaties</u>	<u>Resultaat</u>	<u>Balanspost</u>
	<u>jan. 2015</u>	<u>2015</u>	<u>2015</u>	<u>31 dec. 2015</u>
	€	€	€	€
PA Imaging Holding B.V.	-207.333	207.333	-	-
UTIV Holding B.V.	37.832	9.999	-253.869	-206.040
Totaal	<u>-169.501</u>	<u>217.332</u>	<u>-253.869</u>	<u>-206.040</u>

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
11 Voorzieningen		
Overige voorzieningen	288.591	103.000

Een overige voorziening op overige deelnemingen (k€289) is opgenomen als voorziening deelneming inzake het negatieve eigen vermogen eind 2015 in de deelneming PA Imaging Holding B.V. te Enschede.

Een overige voorziening was in 2014 getroffen voor de mate waarin een personele betalingsverplichting uit een voormalige deelneming is ontstaan. Deze is in 2015 grotendeels (k€86) uitbetaald tegen finale kwijting en het restant (k€16) is daarna vrijgevallen.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
12 Langlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	2.975.000	3.150.000
Schulden aan groepsmaatschappijen	2.038.741	1.441.267
	<u>5.013.741</u>	<u>4.591.267</u>

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen		
Leningen BNG- High Tech Factory 2013	<u>2.975.000</u>	<u>3.150.000</u>

De lening is aangegaan op 24 december 2013 met een rentepercentage van 3,7% per jaar. De aflossing is op €43.750,- per kwartaal gesteld. Het totaalbedrag van €175.000 voor aflossing in het eerstvolgende boekjaar is onder kortlopende schulden gepresenteerd.

Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schuld aan UT voor deelname TTF	1.879.241	1.341.267
Schuld aan UT voor deelname NDIX	100.000	100.000
Schuld aan UT voor deelname GIS (cq B4G)	59.500	-
	<u>2.038.741</u>	<u>1.441.267</u>

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
13 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>175.000</u>	<u>175.000</u>
Aflossingsverplichtingen		
Lening o/g BNG	<u>175.000</u>	<u>175.000</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Parant voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
14 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	<u>249.796</u>	<u>466.078</u>
15 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Universiteit Twente	<u>546.015</u>	<u>7.216.017</u>
De verlaging is grotendeels een gevolg van de afwikkeling van CMI B.V. naar VVI B.V.		
16 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffingen	14.525	21.808
Premies sociale verzekeringen	7.402	7.816
Pensioenpremies	84	-
	<u>22.011</u>	<u>29.624</u>
	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
17 Onderhanden projecten		
Geactiveerde kosten onderhanden projecten	-250.023	-257.509
Gefactureerde termijnen	744.295	970.675
	<u>494.272</u>	<u>713.166</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatie doeleinden:
KPMG Accountants B.V.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
18 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen subsidies	8.751.195	8.833.373
Te betalen kosten	245.338	282.415
Reservering vakantiedagen	57.313	60.597
Vooruitgefactureerde bedragen	39.093	42.832
Te betalen nettolonen	5.688	3.986
Rekening-courant aandeelhouder	10.000	-
	<u>9.108.627</u>	<u>9.223.203</u>

De vooruitontvangen subsidies betreffen voornamelijk subsidies met betrekking tot het investeringsfonds in High Tech Factory B.V. (van dochter High Tech Fund B.V.) ad M€7,3 en met betrekking tot nog uit te geven leningen door United Twente Innovations B.V. ter hoogte van circa M€1,5.

De kortlopende schulden zijn vrij inlosbaar met een looptijd van minder dan twaalf maanden.



KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
 Paraaf voor identificatiedoeleinden:
 KPMG Accountants N.V.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale positie

Voor de heffing van de omzetbelasting is Holding Technopolis Twente B.V. met Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. en Congres- en StudieCentrum Twente B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. Op grond van de standaardvoorwaarden is Holding Technopolis Twente B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Met de belastingdienst is overeengekomen dat de vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. waaronder Holding Technopolis Twente B.V. niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

Holding Technopolis Twente B.V.

Voor de duur van dertig jaren zijn erfpacht- en opstalverplichtingen aangegaan voor de locatie Calslaan 15-17 gelegen op het terrein van de Universiteit Twente. Het betreft de volgende verplichtingen: (1) ingaande 17 mei 2006, locatie ter grootte van circa 12,4 are; jaarlijks te indexeren canon bij aanvang € 9 per m² (2) bebouwen, onderhouden en gebruiken naar hetgeen op het terrein van de UT gebruikelijk is. Voor de duur van zes jaren is per 1 januari 2011 een huurovereenkomst aangegaan voor gebouw Linde, Calslaan 17; daarna telkens met vijf jaren te verlengen tot 31 december 2021. Hierbij is gekozen voor een met BTW belaste aanvangshuurprijs van k€ 130 per jaar, te indexeren vanaf 1 januari 2013.

Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.

Begin jaren negentig zijn woningen verkocht belast met erfpacht aan personeelsleden van de Universiteit Twente. De erfpachter heeft de bevoegdheid het erfpachtrecht en de opstallen bij aangetekend schrijven aan de vennootschap aan te bieden. In dat geval is de vennootschap verplicht het erfpachtrecht en de opstallen te kopen. De koopsom zal door beide partijen in onderling overleg worden vastgesteld. Het recht van erfpacht dat is verworven bij de verkoop van de woningen is destijds gewaardeerd tegen de contante waarde. Deze waarde werd jaarlijks verminderd met de gefactureerde erfpachtgelden met betrekking tot de verkochte woningen. Uiteindelijk werd zodoende in boekjaar 2013 de financiële waarde nihil bereikt. Het recht van erfpacht -hoewel geen financiële vaste activa van waarde meer- blijft echter voortdurend van kracht ondanks eventueel einde looptijd van de canontermijnen op woningen.

Congres- en StudieCentrum Twente B.V.

Per 1 juni 2014 is de exploitatie van Logica door UT teruggenomen. Huurtoeslagen zijn op nihil gesteld.

United Twente Innovation B.V.

United Twente Innovation B.V. heeft ultimo 2013 een toekenning ontvangen van M€1 van de Provincie Overijssel. AgentschapNL heeft akkoord gegeven om M€1 vanuit het subsidieprogramma Koploper aan de A1 onder te brengen bij United Twente B.V. voor de uitvoering van het Proof of Concept fonds.

UT International Ventures Holding B.V.

Per 3 juli 2008 is een winstbewijs in Sparkxis B.V. verkregen. Deze geeft recht op 5% van de winst na belasting van de onderneming danwel op 5% van de exitwinst. De waarde van het winstbewijs per 31 december 2014 kan niet op een betrouwbare wijze worden vastgesteld, derhalve heeft UT International



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identiteitsdoel vonden
KPMG Accountants N.V.

Ventures Holding B.V. dit recht niet opgenomen in de balans.

UT International Ventures Holding B.V. is een huurovereenkomst aangegaan met High Tech Facilities B.V. inzake de huur van de bedrijfsruimte SP26 in gebouw 46 op het terrein van de Universiteit Twente. De overeenkomst loopt tot 1 januari 2014 en wordt bij niet beëindiging voortgezet voor een aansluitende periode van telkens 12 maanden. De kortlopende verplichting (korter dan 1 jaar) is € 7.038.

UT International Ventures Holding B.V. en haar dochtermaatschappij UT International Ventures B.V. verbinden zich jegens de Universiteit Twente dat zij alle verplichtingen voortvloeiende uit de subsidiebeschikking van 16 oktober 2009, 2009/0157835, van de Provincie Overijssel integraal zullen nakomen als ware zij -in de plaats van de Universiteit Twente- de wederpartij van de Provincie Overijssel. De Universiteit Twente zal aldus het recht hebben om claims van de Provincie Overijssel op grond van voornoemde subsidiebeschikking integraal en direct te verhalen op de UT International Ventures Holding B.V. en UT International Ventures B.V. Indien en voor zover de UT claims van de Provincie Overijssel op UT International Ventures Holding B.V. en UT International Ventures B.V. verhaalt, zullen deze in mindering gebracht worden op de agioreserve van Universiteit Twente's (via HTT) aandelen in UT International Ventures Holding B.V.

UT International Ventures B.V. vormt per 1 juni 2009 voor de omzetbelasting een fiscale eenheid met UT International Ventures Holding B.V. UT International Ventures Holding B.V. vormt met UT International Ventures B.V. per 1 januari 2009, met UTIVH-MN Holding B.V. en UTIVH-AD Holding B.V. per 6 januari 2011 en met UTIVH-VC Holding B.V. per 1 januari 2013 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

Het effectieve belastingpercentage wijkt af van het nominale belastingpercentage, als gevolg van het niet verantwoord van een actieve belastinglatentie. Het totaal compensabele verlies van de fiscale eenheid per 31 december 2013 bedraagt € 1.420.949. Het verlies over 2014 zal toegevoegd worden aan dit compensabele verlies.

ITC International Hotel B.V.

Hierna worden een aantal toekomstige verplichtingen genoemd. De periode waarop die verplichtingen van toepassing zijn liggen allemaal binnen de 5 jaren. IIH BV heeft een huurcontract voor de accommodatie aan de Boulevard 1945 afgesloten met de Universiteit Twente. In 2015 is hiermee een bedrag gemoeid van € 624.240. IIH BV heeft het contract met de fa. Engelbertink ten behoeve van de wasserij verlengd met 1 jaar. Gezien de gestegen katoenprijzen is geen langlopende nieuwe afspraak gemaakt. Voor 2015 is hiermee een bedrag gemoeid van ca. € 75.662. Prijsaanpassingen vinden plaats per 1 januari van het jaar en worden gebaseerd op onderbouwde branchecijfers.

De Hoge Kamp B.V.

Op 23 juli 2012 is een erfpacht- en opstalovereenkomst gesloten met Universiteit Twente voor de duur van 50 jaren en met een canon ad één euro (€1) en separaat tevens een parkmanagementfee ad één euro (€ 1), jaarlijks te indexeren vanaf 1 januari 2013 met stilzwijgende verlenging per 10 kalenderjaren.

Center for Medical Imaging Twente B.V.

De vennootschap heeft op 18 september 2012 een huurovereenkomst afgesloten met The Gallery B.V. voor 3.335 m² cascoruimte in The Gallery. Het totaal jaarbedrag voor huur en bijkomende kosten bedraagt circa M€1,1. CMI Twente B.V. heeft in de huurovereenkomst verklaard dat het tot meer dan



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

90% BTW aftrek is gerechtigd. Daarvan uitgaande heeft The Gallery B.V. de BTW op investeringen en exploitatielasten afgetrokken. Als CMI Twente B.V. de 90% afspraak niet kan waarmaken doordat het gebouw niet in voldoende mate met BTW-plichtige activiteiten wordt bestemd is The Gallery B.V. contractueel gerechtigd de financiële BTW schade die daardoor ontstaat op CMI Twente B.V. te verhalen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de onderneming te beperken.

Prijrisico

- Valutarisico

De vennootschap is voornamelijk werkzaam in Nederland. Het valutarisico is dan ook nihil.

- Marktrisico

De vennootschap loopt nauwelijks extra risico's, aangezien de vennootschap geen effecten aanhoudt.

- Rente- en kasstroomrisico

De vennootschap loopt renterisico over de rentedragende kortlopende schulden. Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de vennootschap risico's over realiseerbare waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot vastrentende schulden zijn geen renteswaps afgesloten.

Kredietrisico

De vennootschap heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van de vennootschap. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten.

Liquiditeitsrisico

Er is geen sprake van afgeleide financiële instrumenten, waardoor het liquiditeitsrisico op dit gebied beperkt is.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR, 2016

(medal) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants N.V.

1.5 Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
19 Som der bedrijfsopbrengsten		
Netto-omzet	7.349.822	6.120.430
Wijziging in onderhanden projecten	-	26.057
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>48.139</u>	<u>-</u>
	<u>7.397.961</u>	<u>6.146.487</u>
	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
Netto-omzet		
Opbrengst verhuur bedrijfsruimte	2.287.955	1.912.491
Opbrengst verhuur hotelaccommodatie	2.785.792	2.794.926
Opbrengst verkoop food and beverage	418.595	468.862
Overige opbrengst	<u>1.857.480</u>	<u>944.151</u>
	<u>7.349.822</u>	<u>6.120.430</u>

In 2015 is een overige opbrengst ontstaan ter hoogte van k€708 (2014: k€512) zijnde vrijval van een gebouwgebonden investeringssubsidie bij HTF B.V. en tevens een bedrag van k€458 (2014: k€111) met betrekking tot gebouwgebonden serviceverlening van CMI/VVI B.V.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
20 Kosten van grond- en hulpstoffen		
Kostprijs van inkoop	<u>118.364</u>	<u>133.595</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport is d

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf voor identificatiedoeleinden
KPMG Accountants

21 Personeelskosten

Lonen en salarissen	765.920	732.239
Sociale lasten en pensioenlasten	155.511	158.917
Overige personeelskosten	192.692	237.468
	<u>1.114.123</u>	<u>1.128.624</u>

Aantal personen in vaste dienst op 31 december	(vrouw)	(man)	(totaal)
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	13	8	21
UT International Ventures Holding B.V.	-	1	1
ITC International Hotel B.V.	8	2	10
Totaal	<u>21</u>	<u>11</u>	<u>32</u>

	2015	2014
	FTE	FTE
Gemiddeld aantal werknemers		
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	11,50	11,40
UT International Ventures Holding B.V.	1,00	0,50
ITC International Hotel B.V.	8,80	8,80
Totaal	<u>21,30</u>	<u>20,70</u>

De overige deelnemingen uit de consolidatie van Holding Technopolis Twente B.V. die hierboven niet zijn opgenoemd zowel als de vennootschap Holding Technopolis Twente B.V. zelf (zgn. enkelvoudig) hebben geen eigen personeel in vaste dienst. Daar waar nodig wordt deskundigheid van derden ingehuurd.

Sociale lasten en pensioenlasten

Sociale lasten	122.555	126.468
Pensioenlasten	32.956	32.449
	<u>155.511</u>	<u>158.917</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(nada) betrekking heeft.
Paraf voor deelnemers
KPMG Accountants N.V.

Overige personeelskosten

Ingehuurd personeel	169.625	208.255
Studie- en opleidingskosten	11.098	12.278
Overige personeelskosten	11.969	16.935
	<u>192.692</u>	<u>237.468</u>
	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€

22 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa en bijzondere waardeverminderingen

Afschrijving en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	<u>584.635</u>	<u>5.468.874</u>
--	----------------	------------------

Door externe ontwikkelingen is eind 2013 besloten de Imaging-activiteiten niet meer in The Gallery te huisvesten. In 2014 zijn investeringen gedaan om de casco gehuurde ruimte verhuurbaar te maken teneinde de huurverplichting richting The Gallery B.V. terug te verdienen. Per ultimo 2014 is de realiseerbare waarde bepaald en deze is circa nihil. Op basis daarvan is de hoogte van de investeringen 2014 -tevens boekwaarde- ten bedrage van M€4,4 een bijzonder waardeverminderingverlies opgenomen.

In 2015 is hierop een toezegging ontvangen tot teruggave van de ingesloten BTW ter hoogte van k€694 met betrekking tot deze kosten.

De reguliere afschrijving in 2015 bedraagt een bedrag van k€1.278 voor HTT B.V.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrokkene bij:
Partij voor de Duitse gemeenschap
KPMG Accountants B.V.

23 Huisvestingskosten

Huurkosten	1.181.555	1.128.848
Onderhoud gebouwen	1.288.900	958.140
Energie en Water	438.169	448.597
Schoonmaakkosten	74.230	113.252
Erfpachtcanon	98.617	97.729
Onroerende zaakbelasting	93.750	30.502
Vaste heffingen	25.350	18.376
Assurantiepremie gebouwen	29.185	11.628
Overige huisvestingskosten	347.465	368.464
	<u>3.577.221</u>	<u>3.175.536</u>
Omzetbelasting nieuwbouw	-174.768	-10.200
	<u>3.402.453</u>	<u>3.165.336</u>

In 2015 is een toezegging ontvangen tot teruggave van de ingesloten BTW ter hoogte van k€142 met betrekking tot de huisvestingskosten CMI/Gallery in 2014.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(naast de naam van de)
Bijz. afz. voor de administratieve leiding
KPMG Accountants N.V.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
24 Algemene kosten		
Uitbesteed werk	1.015.633	568.247
Bestuurs- en vergaderkosten	219.475	213.172
Verkoop- en directe kosten	147.351	188.462
Kleine aanschaffingen	109.159	60.862
Klein-onderhoudskosten	43.876	26.597
Assurantiepremie overig	15.921	15.611
Kantoorkosten	39.556	33.744
Communicatiekosten	23.948	20.626
Collectiekosten	8.775	11.563
Overige algemene kosten	25.153	283.651
	<u>1.648.847</u>	<u>1.422.535</u>

Een extra eenmalig last in 2015 onder uitbesteed werk ad k€169 betreft het niet doorgaan van de oorspronkelijke businesscase voor de Hogekamp. Een nieuw plan heeft nog geen resultaat tot nu toe. Verder was de aanstaande wijziging in de vennootschapsbelasting binnen diverse ondernemingen aanleiding tot extra stijging van advieskosten.

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
25 Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	158.503	129.657
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-672.036	-747.284
Rentelasten en soortgelijke kosten	-120.711	-142.122
	<u>-634.244</u>	<u>-759.749</u>

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf van de/of de controller van
KPMG Accountants N.V.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rentebaten op vorderingen groepsmaatschappijen	126.370	74.922
Rentebaten op vorderingen participanten en overige deelnemingen	7.452	7.425
Rentebaten op bankdeposito's	4.433	5.917
Rentebaten op banktegoeden	20.248	41.393
	<u>158.503</u>	<u>129.657</u>
	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€

Waardeveranderingen vorderingen participanten en overige deelnemingen

Waardeverminderingen vordering op overige deelneming Ambient Systems B.V.	-	-19.636
Waardeverminderingen vordering op overige deelneming MobiHealth B.V.	-	-15.000
Waardeverminderingen vordering op overige deelneming Ostendum Holding B.V.	-675.006	-630.183
Waardeverminderingen vordering op overige deelneming Aerotech Development B.V.	3.970	-82.465
Waardeverminderingen vordering op overige deelneming Sensor Imprint Technology B.V.	-1.000	-
	<u>-672.036</u>	<u>-747.284</u>

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten op schulden groepsmaatschappijen	-	15.000
Overige rentelasten	120.711	127.122
	<u>120.711</u>	<u>142.122</u>



KPMG Audit
Document number 009 Report 0.0

28 APR. 2016

(mede) betrokken heeft.
Paraf voor identificeer het
KPMG Accountant

26 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Resultaat overige minderheidsdeelnemingen *	-9.430	48.456
---	--------	--------

* Voor een nadere toelichting op de resultaten overige minderheidsdeelnemingen verwijzen wij u hier naar de enkelvoudige jaarrekeningen van respectievelijk Holding Technopolis Twente B.V. en UT International Ventures Holding B.V.

27 Resultaat minderheidsbelang derden

UTIV Holding B.V.	253.869	303.921
PA Imaging Holding B.V.	58.206	60.788
	<u>312.075</u>	<u>364.709</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betreffend heeft:
Plaats van verspreiding: KPMG Audit
KPMG Audit

2. Enkelvoudige jaarrekening



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) bevestigd door
Percept voor de controle van de
KPMG Audit, Twente B.V.

2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015*(vóór resultaatbestemming)*

		31-12-2015		31-12-2014	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	28		1.647.475		1.750.735
Financiële vaste activa					
Deelneming in groepsmaatschappijen	29	7.944.304		1.968.940	
Overige deelnemingen	30	2.470.022		1.537.227	
Vorderingen op overige deelnemingen	31	-		1.000	
Overige vorderingen	32	5.000		14.555	
			10.419.326		3.521.722
Vlottende activa					
Vorderingen					
Vordering op groepsmaatschappijen	33	169.138		143.121	
Omzetbelasting		55.635		21.164	
Overige vorderingen en overlopende activa	34	29.650		43.359	
			254.423		207.644
Liquide middelen			30.728		252.248
			12.351.952		5.732.349



KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(reeds) bevestiging heeft.
 Paraaf van de verantwoordelijke
 KPMG Accountants n.v.

		31-12-2015		31-12-2014	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen					
	35				
Gestort en opgevraagd kapitaal		620.000		620.000	
Agioreserve		9.280.972		3.711.624	
Algemene reserve		-1.401.360		4.117.701	
Resultaat boekjaar		197.940		-5.519.061	
			8.697.552		2.930.264
Vorzieningen					
Overige voorzieningen	36		151.550		229.000
Langlopende schulden					
Schulden aan groepsmaatschappijen	37		2.038.741		1.441.267
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		36.541		9.624	
Schulden aan groepsmaatschappijen	38	1.293.614		886.176	
Overige schulden	39	133.954		236.018	
			1.464.109		1.131.818
			<u>12.351.952</u>		<u>5.732.349</u>



KPMG Audit
 Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
 Paraf van identificatiedoelinde
 KPMG Accountants N.V.

2.2 Enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015

		2015	2014
		€	€
Netto-omzet	40	136.581	136.581
Afschrijving en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	41	103.260	103.260
Huisvestingskosten	42	10.442	22.502
Algemene kosten	43	145.989	406.952
Som der bedrijfslasten		259.691	532.714
Bedrijfsresultaat		-123.110	-396.133
Financiële baten en lasten	44	-11.610	-50.081
		-134.720	-446.214
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	45	332.660	-5.072.847
Netto resultaat na belastingen		197.940	-5.519.061

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) bestelling heeft.
Paraaf voor de audit van 2015
KPMG Audit Twente B.V.

2.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2015 van de onderneming. Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. De nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Holding Technopolis Twente B.V.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Resultaat deelnemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij Holding Technopolis Twente B.V. geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.



KPMG Audit
Document versien als tippoit 1.0

26 APR. 2016

(naeds) behouding recht.
Paraf van tippoit en verhoed
KPMG Auditors B.V.

2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015

Activa

Vaste activa

28 Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen €
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafwaarde	2.482.260
Cumulatieve afschrijvingen	-731.525
Boekwaarde per 1 januari 2015	<u>1.750.735</u>
Mutaties	
Afschrijvingen	-103.260
Saldo mutaties	<u>-103.260</u>
Stand per 31 december 2015	
Aanschafwaarde	2.482.260
Cumulatieve afschrijvingen	-834.785
Boekwaarde per 31 december 2015	<u><u>1.647.475</u></u>

Het gebouw wordt afgeschreven in 15-60 jaar. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.



KPMG Audit
Document waarvan ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraaf voor identiteitsdoelstellingen
KPMG Accountants B.V.

Financiële vaste activa

29 Lijst deelnemingen

	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
Congres- en StudieCentrum Twente B.V., Enschede	100,00
High Tech Factory B.V., Enschede	100,00
Technopolis Twente Onroerend Goed B.V., Enschede	100,00
UT International Ventures Holding B.V., Enschede	60,00
ITC International Hotel B.V., Enschede	100,00
De Hogekamp B.V., Enschede	100,00
VVI B.V. (2014: Center for Medical Imaging Twente B.V.), *	100,00
United Twente Innovation B.V., Enschede	100,00

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
29 Deelneming in groepsmaatschappijen		
Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	4.258.178	3.987.742
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	1.493.564	1.402.852
High Tech Factory B.V.	842.868	789.243
United Twente Innovation B.V.	-8.449	-14.486
UT International Ventures Holding B.V.	326.444	652.248
ITC International Hotel B.V.	352.661	352.662
De Hogekamp B.V.	-151.549	17.404
VVI B.V. (2014: Center for Medical Imaging Twente B.V.)	830.587	-5.218.725
	<u>7.944.304</u>	<u>1.968.940</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betroffende partij.
Paraaf voor de tekenende partij
KPMG Accountants B.V.

	Balanspost 1 jan. 2015	Mutaties 2015	Resultaat 2015	Balanspost 31 dec. 2015
	€	€	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen				
Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	3.987.742	-	270.436	4.258.178
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	1.402.852	-	90.712	1.493.564
High Tech Factory B.V.	789.243	-	53.625	842.868
United Twente Innovation B.V.	-14.486	-	6.037	-8.449
UT International Ventures Holding B.V.	652.248	55.000	-380.804	326.444
ITC International Hotel B.V.	352.662	-1	-	352.661
De Hogekamp B.V.	17.404	-	-168.953	-151.549
VVI B.V. (2014 : CMI)*	-5.218.725	5.569.346	479.966	830.587
Totaal	1.968.940	5.624.345	351.019	7.944.304

* Om als CMI Twente B.V. invulling te geven aan haar doelstellingen is samenwerking gezocht met Medisch Spectrum Twente (MST) en Ziekenhuisgroep Twente (ZGT) om medische apparatuur te ontwikkelen en te exploiteren met betrekking tot diagnostiek en therapie. Het Centre of Medical Imaging zou worden gehuisvest in de Gallery op het UT terrein, waartoe CMI Twente B.V. een langdurige huurovereenkomst met de Gallery was aangegaan. Helaas is het niet mogelijk gebleken het Centre of Medical Imaging te realiseren, omdat uiteindelijk MST en ZGT niet langer bereid waren mee te werken aan een casus waarin de apparatuur op de campus zou worden geplaatst, omdat daartegen vanuit patiëntperspectief alsnog bezwaren resen.

Voor CMI Twente B.V. was dit een onverwachte ontwikkeling, omdat van genoemde bezwaren in een eerder stadium niet was gebleken dat dit zou leiden tot deze uitkomst, in ieder geval niet in die mate. CMI Twente B.V. heeft nog getracht het UMCG en het Radboud UMC als apparatuur gebruikers op de UT campus te interesseren, maar helaas waren deze instellingen daartoe uiteindelijk niet bereid. Gezien de langdurige huurverplichting is besloten het gehuurde in de Gallery gereed te maken voor een andere bestemming, namelijk verhuur aan de UT, dan wel externe partijen. Hiertoe zijn in 2014 de nodige investeringen gedaan in onder andere installaties, klimaatbeheersing, wanden, vloeren etc. om de casco gehuurde ruimte verhuurbaar te maken.

Per 1 september is een deel van de door CMI Twente B.V. gehuurde ruimte verhuurd aan het DesignLab van de UT en met ingang van februari 2015 is een deel van de ruimte door de UT worden gehuurd voor het realiseren van een Classroom of the Future. De resterende ruimten zijn beschikbaar voor externe partijen. Naar verwachting zullen zich in de loop van 2016 hier nog enkele partijen in huisvesten. Met de te verwachten huuropbrengsten wordt de huurverplichting terugverdiend, echter de investeringen worden naar verwachting niet terugverdiend. Dit heeft ertoe geleid dat in 2014 de materiële vaste activa als gevolg van een bijzondere waardevermindering volledig is afgewaardeerd. Dit heeft mede geleid tot het negatieve resultaat van M€ 5,1. In 2015 is de lening van M€5,6 omgezet in agio.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

28 APR. 2016

(mede) betrekking heeft.
Paraf van verantwoordelijke functionaris
KPMG Accountant: [handwritten signature]

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
30 Overige deelnemingen		
Waardering overige deelnemingen	2.470.022	1.537.227

	Balanspost 1 jan. 2015	Mutaties 2015	Resultaat 2015	Balanspost 31 dec. 2015
	€	€	€	€
Overige deelnemingen				
25% NDIX B.V.	103.636	-	64.514	168.150
23% Panthera Group B.V.	127.940	-	49.871	177.811
16% Micronit Microfluidic B.V.	9.643	-57.867	57.867	9.643
43% Mosaic Systems B.V.	1	-	-	1
15% SmartTip B.V.	3.375	-	-	3.375
47% MobiHealth B.V.	1	-	-1	-
10% SenzAir B.V.	1	-	-	1
10% Smart Signs Holding B.V.	1	-	-	1
15% Ambient Holding B.V.	1	-	-1	-
02% Recore Systems B.V.	1	-	2.216	2.217
03% Medisse B.V.	1	-	-1	-
19% Twente Technology Fund B.V.	1.086.824	537.974	-61.237	1.563.561
28% Panaxea B.V.	17.690	-7.650	-10.040	-
18% 20MED Therapeutics B.V. (Hengelo)	7.200	-	-7.199	1
53% NociTrack B.V.	8.448	-	-685	7.763
10% Sensor Imprint Technology B.V.	1	-	-	1
15% Materionomics B.V. (Bilthoven)	37.476	-	-31.476	6.000
49% MyLife Technologies B.V.	1	-	-	1
20% 4Silence B.V.	75.130	-	-23.600	51.530
48% Screvo Holding B.V.	86	-	-85	1
00% Screvo B.V.	1	-	-	1
60% STIPTT B.V.	1	-	-1	-
16% Green Insight B.V.	59.768	-267	-58.501	1.000
45% Hy2Care B.V.	-	9.000	-	9.000
26% CCP Clearflight C.V.	-	300.000	-	300.000
30% IX B.V.	-	3	-	3
21% CCP Eurokite B.V.	-	150.000	-	150.000
15% Gable Systems B.V. (Hengelo)	-	2	-	2
05% Dipper B.V.	-	5	-	5
35% PA Imaging Holding B.V.	-	16.922	-	16.922
22% Mercury Lab B.V.	-	20	-	20
01% NX Filtration Holding B.V.	-	3.000	-	3.000
05% TerraTeq B.V.	-	12	-	12
Totaal	1.537.227	951.154	-18.359	2.470.022

Alle overige deelnemingen zijn gevestigd te Enschede tenzij hierboven anders vermeld. Wegens de korte historie zijn de in 2015 verkregen deelnemingen gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. PA Imaging Holding B.V. is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs aangezien deze deelneming in 2016 is vervreemd.

KPMG Audit

Document: waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekken heb(ben).

Paraaf voor: mede betrekken heb(ben).

KPMG Accountants B.V.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
31 Vorderingen op overige deelnemingen		
Sensor Imprint Technology B.V.	-	1.000
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
32 Overige vorderingen		
PsychotherapieCentrum Twente B.V.	-	9.555
WMC Holding B.V.	5.000	5.000
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>5.000</u>	<u>14.555</u>
	<u> </u>	<u> </u>
Vlottende activa		
Vorderingen		
	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
33 Vordering op groepsmaatschappijen		
De Hogekamp B.V.	169.138	143.121
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
34 Overige vorderingen en overlopende activa		
Te ontvangen bedragen	-	43.359
Vooruitbetaalde bedragen	29.650	-
	<u> </u>	<u> </u>
	<u>29.650</u>	<u>43.359</u>
	<u> </u>	<u> </u>



KPMG Audit
Beoordeling waarop 028 rapport 02d

28 APR, 2016

(mede) te tekenen op de
Parasol voor de KPMG Audit
KPMG & de afzender van de

Passiva

35 Eigen vermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen in 2015 weergegeven.

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agioreserve	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2015	620.000	3.711.624	4.117.701	-5.519.061	2.930.264
Mutatie uit resultaatverdeling	-	-	-	5.519.061	5.519.061
Resultaat boekjaar	-	-	-	197.940	197.940
Uit resultaatverdeling	-	-	-5.519.061	-	-5.519.061
Toevoeging	-	5.569.348	-	-	5.569.348
Stand per 31 december 2015	620.000	9.280.972	-1.401.360	197.940	8.697.552

Het maatschappelijk kapitaal van Holding Technopolis Twente B.V. bedraagt € 3.100.000 verdeeld in 3.100.000 gewone aandelen van nominaal € 1. Alle 620.000 geplaatste aandelen zijn voor 100% in het bezit van Universiteit Twente.

Gestort agiokapitaal op 1 aandeel uitgegeven in 1988, op 2 juni 2004 voor het eerst gemuteerd vanwege aandeelhoudersbesluit. Deze agio werd van 2008 tot 2013 gemuteerd door vervolgstortingen van kapitaal door Universiteit Twente in verband met de UTIVH-businesscase. In 2015 is een extra agiostorting gedaan door UT vanwege de Imaging-businesscase ad M€5,6.

Op 28 november 1991 werd door de dochtermaatschappij TTOG B.V. het eigendom verworven van 74 woningen gelegen op het universiteitsterrein. Voor de aankoop door de vennootschap was reeds besloten deze woningen te verkopen aan de bewoners. De aankoopwaarde van de woningen is gebaseerd op het taxatierapport van de Rijksdienst der Domeinen. De doorverkoop aan de bewoners geschiedt tegen een hogere waarde. Als waarderingsgrondslag voor de woningen is gekozen voor een hogere getaxeerde opbrengstwaarde. Het hierdoor ontstane verschil wordt aangemerkt als agiostorting door de enige aandeelhouder van de vennootschap. Deze agio heeft betrekking op de woningen en is uitsluitend gemuteerd door vorengenoemd aandeelhoudersbesluit.

KPMG

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(medal) *[Handwritten signature]*
Partaal voor de jaarrekening 2015
KPMG Audit Twente B.V.

Vorzieningen

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
36 Overige voorzieningen		
Voorziening deelnemingen groepsmaatschappijen	151.550	126.000
Voorziening personele verplichting	-	103.000
	<u>151.550</u>	<u>229.000</u>

De vordering op Hogekamp B.V. was eind 2014 voorzien voor het verschil in de beschikbare liquiditeit in de deelneming en de waarde van de vordering. Eind 2015 bestaat deze voorziening uit het bedrag ter hoogte van het negatief eigen vermogen in de deelneming.

Een overige voorziening was in 2014 getroffen voor de mate waarin een personele betalingsverplichting uit een voormalige deelneming is ontstaan. Deze is in 2015 grotendeels (k€86) uitbetaald tegen finale kwijting en het restant (k€16) is daarna vrijgevallen.

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
37 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Schuld aan UT voor deelname TTF	1.879.241	1.341.267
Schuld aan UT voor deelname NDIX	100.000	100.000
Schuld aan UT voor deelname GIS (cq B4G)	59.500	-
	<u>2.038.741</u>	<u>1.441.267</u>

De leningen zijn aangegaan met Universiteit Twente ter financiering van de deelname in TTF (Twente Technology Fund B.V.) en NDIX (Nederlands-Duits Internet Exchange B.V.). De leningen (NDIX en meerdere opeenvolgende daar tussen tot en met TTF in 2010) zijn aangegaan op gelijke voorwaarden als destijds Avantium B.V. (1999) : de verplichte aflossingstermijnen en te betalen rente zijn maximaal gelijk aan de uitkeringen die uit de deelneming worden ontvangen.

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
38 Schulden aan groepsmaatschappijen		
Universiteit Twente	-	69.181
Congres- en StudieCentrum B.V.	484.510	503.884
Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	809.104	313.111
	<u>1.293.614</u>	<u>886.176</u>



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(medel) betrekking heeft.
Paraf voor naam ingesloten in
KPMG

39 Overige schulden

Te betalen kosten	133.954	236.018
	<u> </u>	<u> </u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**Fiscale positie**

Voor de heffing van de omzetbelasting is Holding Technopolis Twente B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. te Enschede. Op grond van de standaardvoorwaarden is Holding Technopolis Twente B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Met de belastingdienst is overeengekomen dat de vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. waaronder Holding Technopolis Twente B.V. zelf, niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

Met ingang van 1 januari 2016 is de Nederlandse wetgeving met betrekking tot de vennootschapsbelasting aangepast. Als gevolg hiervan zal ook (indirect) overheidsbedrijf Holding Technopolis Twente B.V. vennootschapsbelastingplichtig worden. Hierop anticiperend is inmiddels een verzoek aan de belastingdienst gedaan om deel uit te gaan maken van de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. te Enschede met daarin opgenomen zowel Holding Technopolis Twente B.V. als alle meerderheidsdeelnemingen.

Holding Technopolis Twente B.V.

Voor de duur van dertig jaren zijn erfpacht- en opstalverplichtingen aangegaan voor de locatie Calslaan 15-17 gelegen op het terrein van de Universiteit Twente. Het betreft de volgende verplichtingen: (1) ingaande 17 mei 2006, locatie ter grootte van circa 12,4 are; jaarlijks te indexeren canon bij aanvang € 9 per m² (2) bebouwen, onderhouden en gebruiken naar hetgeen op het terrein van de UT gebruikelijk is. Voor de duur van zes jaren is per 1 januari 2011 een huurovereenkomst aangegaan voor gebouw Linde, Calslaan 17; daarna telkens met vijf jaren te verlengen tot 31 december 2021. Hierbij is gekozen voor een met BTW belaste aanvangshuurprijs van k€ 130 per jaar, te indexeren vanaf 1 januari 2013. Ultimo 2015 is de huurovereenkomst proforma opgezegd per 31 december 2016 in afwachting van de uitkomst van Arbo-tender van Universiteit Twente.



KPMG Audit
Document vanrap ons rapport d d

26 APR. 2016

Inhoud de balans en de
Periode van 1 januari 2015 tot en met
KPMG Accountants B.V.

2.5 Toelichting op de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015

	2015	2014
	€	€
40 Netto-omzet		
Opbrengst verhuur bedrijfsruimte	136.581	136.581
41 Afschrijving en bijzondere waardevermindering materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	103.260	103.260
42 Huisvestingskosten		
Onderhoud gebouwen	24.308	14.168
Erfpachtcanon	12.991	12.863
Assurantiepremie gebouwen	1.581	1.570
Onroerende zaakbelasting	3.711	3.691
Vaste heffingen	407	410
	42.998	32.702
Omzetbelasting nieuwbouw	-32.556	-10.200
	10.442	22.502
43 Algemene kosten		
Uitbesteed werk	236.502	177.434
Overige algemene kosten	-90.513	229.518
	145.989	406.952
44 Financiële baten en lasten		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.841	2.934
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-1.000	-34.636
Rentelasten en soortgelijke kosten	-12.451	-18.379
	-11.610	-50.081

In 2015 is k€16 vrijgevallen uit de personele voorziening. Verder k€101 uit de borgstelling van oorsponkelijk k€201 voor Ambiënt. Het restant van de borgstelling ad k€100 is begin 2016 daadwerkelijk uitbetaald.

De waardevermindering van de vorderingen betreft de vordering op Sensor Imprint Technology B.V. (2014: Ambient Holding B.V. en MobiHealth B.V.).



KPMG Audit
Dokument waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

KPMG B.V. of haar filiaal,
P.O. Box 1000, 1000 AA Amsterdam, Nederland
KPMG B.V. is a member firm of the KPMG network.

	2015	2014
	€	€
45 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		
Technopolis Twente Onroerend Goed B.V.	270.436	260.539
Congres- en StudieCentrum Twente B.V.	90.712	162.513
High Tech Factory B.V.	53.625	40.455
United Twente Innovation B.V.	6.037	-29.950
UT International Ventures Holding B.V.	-380.804	-455.881
De Hogekamp B.V.	-168.953	-76
Center for Medical Imaging Twente B.V.	479.966	-5.140.556
Resultaat overige minderheidsdeelnemingen *	-18.359	90.109
	<u>332.660</u>	<u>-5.072.847</u>

	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
* Resultaat overige minderheidsdeelnemingen		
NDIX B.V.	64.514	34.768
Panthera Group B.V.	49.871	-25.452
Micronit Microfluidic B.V.	57.867	43.359
SmartTip B.V.	-	1.782
Medimate Holding B.V.	-	-1.379
MobiHealth B.V.	-1	-
Ambiënt Holding B.V.	-1	-
Recore Systems B.V.	2.216	-2.216
Medisse B.V.	-1	-2.442
Twente Technology Fund B.V.	-61.237	25.744
Panaxea B.V.	-10.040	12.494
DREAM Holding B.V.	-	-1.101
20MED Therapeutics B.V.	-7.199	7.199
NociTrack B.V.	-685	878
Materiomics B.V.	-31.476	3.175
MyLife Technologies B.V.	-	-9.799
4Silence B.V.	-23.600	3.158
Screvo Holding B.V.	-85	-
STIPPT B.V.	-1	-59
GreenInsight B.V.	-58.501	-
Totaal	<u>-18.359</u>	<u>90.109</u>

(Overige deelnemingen zonder een resultaat voor HTT in zowel dit verslagjaar 2015 als het voorgaande jaar van vergelijking 2014 zijn op deze plek niet opgenomen. Zie voor de volledige lijst van deelnemingen onder financiële vaste activa.)

KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

Wijzig bevestiging heeft
plaats van afsluiting van de
periode van de balans d.d.

Enschede, 26 april 2016
Holding Technopolis Twente B.V.

Dr. W.D. Bult-Spiering
bestuurder

Ir. K.J. van Ast
directeur



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

ungetuigd verslag
Parasol v.o.g. - Holding Twente B.V.
KPMG - assurantie

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'K.J. van Ast', written over the printed name of the auditor.

3. Overige gegevens



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(model) [illegible]
Paraf [illegible]
KPMG [illegible]

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'J' or similar character.

Mededeling omtrent het ontbreken van de controleverklaring

Aangezien Holding Technopolis Twente B.V. binnen de door de wet gestelde grenzen (artikel 396 Titel 9 Boek 2 BW) valt, behoeft aan de jaarrekening en het jaarverslag geen verklaring omtrent de getrouwheid te worden toegevoegd.

Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming

Met betrekking tot de winst luidt artikel 17 van de Statuten als volgt:

Artikel 17

1. Bij de rekening van de verdeling van een uitkering tellen de aandelen die de vennootschap houdt niet mee, tenzij op die aandelen een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap.
2. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van (tussentijdse) uitkeringen, voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die de vennootschap moet aanhouden.
3. Een besluit tot uitkering door de algemene vergadering heeft geen gevolgen tot het bestuur daarvoor goedkeuring heeft verleend. Het bestuur weigert de goedkeuring op gronden die de wet aangeeft.

Voorstel resultaatverwerking

De leiding van de vennootschap stelt voor het resultaat de volgende bestemming te geven:

Het resultaat over 2015 ad € 197.940 wordt geheel toegevoegd aan de overige reserves.

Dit voorstel dient nog te worden goedgekeurd door de Algemene Vergadering en is derhalve nog niet verwerkt in de jaarrekening 2015 van de vennootschap.



KPMG Audit
Document waarop ons rapport d.d.

26 APR. 2016

(mede) betrekking heeft
Paraaf voor de verantwoordelijke
KPMG Audit

Bijlagen



KPMG Audit
Interim management's report of 1 d

28 APR. 2016

(mede) te
Paraat van
KPMG

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'B' or similar character.